

УДК 338

DOI: 10.36919/2312-7872.3.2024.84

Ю. Ф. Гудзь,

доктор економічних наук, доцент,

проректор з наукової роботи

ПВНЗ «Європейський університет»

E-mail: hudzura@gmail.com

ORCID: 0000-0001-9122-4648

К. С. Винник,

аспірант,

ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ

E-mail: kyunnyk@e-u.edu.ua

ORCID: 0009-0008-2481-8807

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ FEATURES OF FORMING AN INNOVATIVE MANAGEMENT STRATEGY FOR CONSTRUCTION ENTERPRISES

Розглянуто особливості формування інноваційної стратегії управління будівельними підприємствами в сучасних умовах. У статті відображено теоретичні положення та методичні основи формування та реалізації інноваційної складової стратегії розвитку будівельних підприємств, що сприятиме зростанню економічного потенціалу підприємств та ефективності. Розроблена концептуальна схема формування та реалізації інноваційної складової стратегії управління будівельними підприємствами в умовах зростання соціальної відповідальності бізнесу.

Доведено, що формування об'єктивних передумов зростання інноваційного розвитку будівельних підприємств в сучасних умовах неможливе без реального інвестування, поповнення основного капіталу, реструктуризації всієї фінансово-інвестиційної сфери та створення сприятливого інвестиційного клімату як важливої конкурентної переваги подальшого економічного та інноваційного розвитку будівельних підприємств.

Запропоновано, що з позиції комплексного підходу інновацію слід розглядати як безперервний комплексний процес створення, поширення, використання нововведення; як нове явище, нововведення в рамках будь-якої системи; об'єкт, впроваджений у виробництво в результаті проведеного наукового дослідження або зробленого відкриття, якісно відмінний від попереднього аналога, який сприяє розвитку і підвищенню ефективності інноваційної діяльності.

Ключові слова: будівельні підприємства, формування стратегії, управління підприємствами, інноваційна складова, стратегія зростання, економічний потенціал, управління інноваціями.

Постановка проблеми. Особливої значущості набувають проблеми формування ефективної системи управління інноваційними процесами будівельних підприємств на всіх рівнях в умовах військових дій. Розв'язання цих проблем зумовлює необхідність розробки відповідного теоретичного фундаменту та визначення підходів до вирішення завдань інноваційних перетворень на будівельних підприємствах. На сучасному етапі зберігається висока невизначеність при впровадженні інновацій, яка пов'язана з необхідністю виявлення методів й механізмів впливу на інноваційну активність будівельних підприємств. Сукупність конкретних методів, підходів, прийомів та форм, що використовується підприємством для впровадження інноваційної складової будівельних підприємств, відповідно до визначених критеріїв і цілей формують модель умов зростання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу, що дає можливість розв'язати певні індивідуально визначені кожним підприємством завдання, враховуючи особливості його фінансово-господарської діяльності, складові стратегії розвитку будівельних підприємств, а також умови підприємницького середовища.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Першим вченим, який визначив економічну сутність інновації, науково обґрунтував конкретний зміст категорій та здійснив системне репрезентування інноваційного процесу був Й.А. Шумпетер. Серед українських науковців питаннями інноваційного розвитку займалися О. Бутник-Сіверський, В. Гесць, Т. Говорушко, В. Андрійчук.

У даний час дослідження формування інноваційної стратегії управління будівельними підприємствами обмежуються, по суті, аналізом інноваційної діяльності підприємства, не беручи до уваги усю інноваційну систему, що включає вихід на ринок і впровадження нових процесів або послуг. Системний підхід також необхідний для того, щоб можна було вивчити структуру взаємодії між різними учасниками інноваційної системи. Крім того, не досліджені питання інноваційної складової стратегії умовах зростання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Для вивчення інноваційної складової, у рамках методології формування і реалізації стратегії необхідно дослідити які чинники впливають на ефективність інноваційної системи умовах формування інноваційної стратегії управління будівельними підприємствами. Особливо актуальними є проблеми формування й управління інноваційним потенціалом для тих будівельних підприємств, які характеризуються значною кількістю факторів, що впливають на їх діяльність.

Також важливо проаналізувати процес формування інноваційної діяльності будівельних підприємств та підприємницьке середовище в якому існують ці підприємства. Це дасть можливість розробити методичні рекомендації, врахувати наслідки майбутнього розвитку інноваційної складової будівельних підприємств в рамках зростання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу.

Мета статті. У сучасних умовах необхідна розробка нової моделі економічного зростання будівельних підприємств, що відображає можливості підприємств в інноваційному розвитку. Саме цією моделлю може стати сформована стратегія управління будівельними підприємствами на основі інноваційної складової.

Основні результати дослідження. Ініціативи та інновації будівельних підприємств, здатні збільшити прибутковість, вводячи соціальну відповідальність бізнесу, прагнуть досягти двох цілей: збільшити свій вплив і знизити ризики. На нашу думку, вирішуючи проблеми суспільства, вони забезпечують себе і необхідною кількістю співробітників, і достатнім числом клієнтів, і створюють собі гідну репутацію.

Більшість будівельних підприємств в Україні формують інноваційну стратегію управління, майже 90% будівельних підприємств проводять проєкти і працюють над поліпшенням умов праці та розвитком персоналу, 60% будівельних підприємств займаються ініціативами в сфері екології, 94% будівельних підприємств співпрацюють з громадськими організаціями та благодійними фондами. Шляхом інтеграційних процесів, будівельні підприємства України долучаються до новітніх технологій, що дозволяє підвищувати науковотехнічний рівень їх розвитку.

Також будівельні підприємства можуть долучатися до сучасних науково-технічних розробок, якими володіють ТНК та мати доступ до унікальних ресурсів та технологій інших країн. Саме ініціативи та інновації будівельних підприємств, здатні збільшити прибутковість, прагнуть досягти двох цілей: збільшити свій вплив і знизити ризики. За умов нестабільного та непередбачуваного зовнішнього середовища під впливом війни в усіх сферах господарської діяльності змінюється роль і задачі стратегічного управління будівельними підприємствами. Основними заходами, що дають змогу орієнтуватися та існувати на ринку в довгостроковій перспективі стають гнучке, адаптивне та швидке реагування на зміни. Існування та розвиток будівельних підприємств за умов нових реалій вимагає сучасних рішень та інструментів стратегічного управління, зорієнтованих на якість інформаційного забезпечення, лідерські та управлінські здібності керівництва, аналітичні навички персоналу та готовність до прийняття нестандартних рішень [1].

Згідно інформації інституту економічних досліджень та політичних консультацій про результати опитування будівельних підприємств про стан інновацій в 2023 році у період війни, 23% підприємств наголошують, що інновації є дуже актуальними та пріоритетними у функціонуванні; 46% вважають актуальними тільки у випадку окремих (конкурентних) ситуацій; а для 31% респондентів запровадження інновацій не є на часі [2].

Загалом, будівельні підприємства можуть розробляти нові продукти та послуги, які відповідають потребам воєнного часу, наприклад, захисні споруди. Впровадження нових технологій та рішень може допомогти підприємствам оптимізувати виробничі та управлінські процеси, економити ресурси та знижувати собівартість продукції. Крім того, інновації повинні використовуватися для вирішення соціальних проблем, таких як бідність, нерівність, безробіття, зміна клімату.

Соціальна відповідальність — це не лише модний тренд, а й важливий фактор стійкості та успіху підприємства у довгостроковій перспективі. Впровадження соціальної відповідальності

в інноваційні процеси дозволяє підприємству не лише отримати конкурентні переваги, а й зробити свій внесок у розвиток суспільства та довкілля[3].

Дієвим інструментом інноваційних процесів є впровадження грантових програм, як можливість для розвитку бізнесу, реалізації соціальних проєктів, зміцнення громадянського суспільства. Отже, інноваційні процеси є ключовим фактором виживання та розвитку малих та середніх підприємств у воєнний час. Завдяки впровадженню інновацій будівельні підприємства можуть не лише вижити, а й процвітати навіть у найскладніших умовах. Державна підтримка може істотно стимулювати інноваційні процеси на підприємстві та допомогти їм стати рушійною силою відновлення української економіки.

Війна в Україні створила безпрецедентні виклики для підприємств. Зруйнована інфраструктура, порушені ланцюжки постачання, міграція робочої сили та падіння попиту змушують підприємства адаптуватися до нових умов ведення бізнесу. Впровадження нових технологій може допомогти малим та середнім підприємствам знизити витрати на виробництво та реалізувати їх потенціал. Закон України «Про інноваційну діяльність» визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом [4].

В умовах війни інноваційні процеси стають ключовим фактором виживання та розвитку будівельних підприємств. Адже, інноваційний процес — це узагальнення системи знань, через яку створюються ідеї, що у подальшому впроваджуються у вигляді комерціалізації або системи змін, які поширюються через нові товари, послуги або процеси, які здатні задовольнити потреби на якісно новому рівні

Інноваційна діяльність підприємства потребує постійного оновлення та удосконалення. Сутність даного чинника для ефективного функціонування та розвитку будівельного підприємства полягає в постійному пошуку сучасних новітніх ідей та технологій. Існування сучасного конкуруючого будівельного підприємства неможливе без планування, організації та стимулювання інноваційної діяльності, зміцнення ринкових позицій будівельних підприємств та реалізації інноваційних процесів. Використання інновацій на підприємстві дають змогу змінити бізнес-процеси, підвищити якість виробництва, зробити його легшим та менш затратним, а також підвищити ефективність виробництва та продуктивність праці на самому підприємстві [5,6].

Впровадження нового в господарську діяльність будівельного підприємства визначається як нововведення. З моменту прийняття рішення про впровадження, новація здобуває нову якість і стає інновацією. Інновації є однією з умов розвитку суб'єктів господарювання, підвищення якості та кількості продукції, появи нових товарів і послуг.

Ширше тлумачення терміну «інновація» дає Оксфордський тлумачний словник: «будь-який новий підхід до конструювання виробництва чи збуту товару, в результаті чого інноватор або його компанія отримують перевагу перед конкурентами. Використовуючи патенти, інноватор, який досягнув успіху, може забезпечити собі тимчасову монополію, хоча з часом конкуренти знайдуть шляхи виходу на вихідний ринок. Деякі компанії починають випуск нової продукції, орієнтованої на сформований попит, інші розробляють технологічні нововведення, які створюють нові ринки».

Слово «innovation» (англ.) походить від латинського «новація» (новизна, нововведення) та англійського префікса «ін» (в, введення). З англійського «інновація» означає «введення нового, відновлення». Інновації — це процес, в якому винахід чи ідеї набувають економічного змісту. Ми розуміємо під інновацією розуміє кінцевий результат впровадження новацій з метою зміни об'єкта управління й отримання економічного, соціального, екологічного, науково-технічного або іншого виду ефекту. О. Лапко стверджує, що інновацію слід розуміти як інноваціонування — процес, який не завершується освоєнням нової техніки у виробництві або доведенням до проєктної потужності нової технології, а має неперервний характер навіть після впровадження [7, с. 48].

У процесі дослідження аналізувались визначення як терміну «інновація», так і — «нововведення», оскільки, зазвичай, вітчизняні науковці вживають їх як синоніми. У монографії [8, с. 142] зазначено, що термін «нововведення» є варіантом українського перекладу англійського слова «innovation» й тому немає потреби шукати відмінності між нововведенням і інновацією. Таким чином, можна стверджувати, що сьогодні відсутнє загальноприйняте визначення поняття «інновація».

За результатами дослідження вищезазначених понять можна стверджувати, що інновації — це нововведення з використанням досягнень науково-технічного прогресу, що забезпечує

відновлення основних засобів, оптимальне витрачання ресурсів, енергозбереження при впровадженні нових технологій і має вплив на покращення економічних показників суб'єктів господарювання. Усі ці інновації повинні впроваджуватися з врахуванням впливу світової продовольчої кризи, соціально-демографічного розвитку, зростання населення в світі та змінами споживчої поведінки.

Найважливішою складовою змін, що забезпечує швидку реакцію будівельних підприємств та вплив чинників внутрішнього й зовнішнього середовища, є ефективне інвестиційне забезпечення. Відновлення довіри інвесторів, вмiле використання різноманітних джерел інвестування, розблокування кредитування підприємств, поліпшення інвестиційного клімату, збереження власного та нарощування інноваційного потенціалу розвитку й інвестиційної привабливості — це основні пріоритети, на які необхідно сконцентрувати зусилля.

Інноваційна діяльність у будівельних підприємствах може бути розглянута на різних рівнях з використанням різноманітних методологічних підходів. Для аналізу формування і впровадження інновацій використовуються різні методика. Це можуть бути методи пов'язані з кінцевим результатом впровадження нових продуктів, з даними про кількість обігу нових продуктів на ринку або проведення опитування про інноваційну діяльність підприємств. Використання різноманітних методів у процесі дослідження дає можливість отримати повне уявлення про пріоритети в інноваційній діяльності підприємств.

Необхідно відзначити, що жоден з цих інструментів сам по собі не в змозі охопити інновації серед будівельних підприємств у повній мірі, і, що тільки через взаємодію різноманітних методологічних підходів можливо побачити більш чітку картину різних аспектів інноваційної діяльності підприємства.

У праці «Теорія економічного розвитку» Й. Шумпетер дослідив питання нових комбінацій розвитку підприємства і запропонував власний опис інноваційного процесу, який визначається як:

- виробництво нового продукту з якісно новими властивостями;
- застосування нового методу виробництва, в основі якого не є обов'язкове наукове відкриття;
- освоєння нового ринку збуту галуззю промисловості країни;
- отримання нового джерела сировини чи напівфабрикатів;
- введення нових організаційних та інституційних форм.

Сучасний інноваційний характер виробництва товарів викликає необхідність в стратегічному управлінні інноваціями будівельних підприємств на основі використання досягнень науки й техніки. Вирішення проблем інноваційного розвитку будівельних підприємств вимагає розробки відповідної стратегії та нової моделі економічного зростання будівельних підприємств. Одним із варіантів вирішення цієї проблеми є впровадження наукової гіпотези про можливість формування та реалізації стратегії зростання економічного потенціалу будівельних підприємств в умовах високих ризиків.

Сучасні процеси глобалізації вимагають від будівельних підприємств активної інтеграції у всесвітню будівельну мережу. Тому, для будівельних підприємств особливо важливо забезпечити в економічному просторі режим найбільшого сприяння корпоративної соціальної відповідальності.

Тому, однією з важливих функцій стратегічного управління на будівельних підприємствах є розробка стратегії умов зростання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу з метою завоювання на ринку сильних позицій та створення підходів щодо її успішної реалізації в умовах невизначеності підприємницького середовища, потужної конкуренції та внутрішніх проблем, що передбачає визначення цілей й довгострокових перспектив розвитку інвестиційної діяльності на будівельних підприємствах; перетворення загальних цілей на конкретні напрями здійснення інвестиційної діяльності; ефективну реалізацію розробленої стратегії з метою досягнення поставлених цілей і перспектив розвитку; аналіз ситуації на ринку, внесення коректив у довгострокові напрями інвестиційної діяльності з урахуванням накопиченого досвіду, умов, що змінюються, нових ідей та можливостей підприємства.

Як свідчать результати дослідження аналізу стану інноваційної діяльності підприємств, подолання несприятливих тенденцій соціально-економічного розвитку стримується відсталістю технологічної структури промислового виробництва, низьким рівнем виробничої бази, недостатнім державним фінансуванням НДДКР. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності промислових підприємств здійснюється на рівні 75% за рахунок їх власних коштів, бюджетне фінансування складає лише 5%, а кредити банків та кошти вітчизняних і іноземних інвесторів становлять 20%.

В еволюційній моделі інноваційного розвитку можна розглядати чотири фази розвитку підприємств. Кожна фаза включає періоди-інтервали, що повторюються. Висота фази залежить від менеджменту підприємства. Перша фаза моделі пов'язана із зародженням (створенням) підприємства. Найбільш ймовірною умовою створення нового підприємства є ідея. Така ідея може бути технічною, організаційною, фінансовою, пов'язаною з обслуговуванням або розвитком підприємства. Основним фактором становлення на першій фазі є підбір персоналу і формування команди.

Друга фаза — це продуктова диверсифікація, тобто будівельне підприємство може розглядати лише ті ідеї, які забезпечують процес диверсифікації. Саме на цій фазі освоюються більшість товарів та послуг, що забезпечують вживання й захоплення відповідного ринкового сегменту. Третя фаза передбачає освоєння технологічного потенціалу, тобто формування технічного укладу, носієм якого виступає будівельне підприємство. Основою розвитку даної фази є «байдужість до технології», тобто властивість будівельного підприємства здійснювати випуск продукції будь-якою з існуючих технологій і також поступове покращення його існуючих технологічних можливостей. Четверта фаза завершає розвиток підприємства як однорідної структури з точки зору організації та фінансів. Стратегічною метою четвертої фази є формування міні-економіки, тобто системи, яка має властивість підтримувати розвиток інновацій, використовуючи закони ринку і захищаючи інноваційне підприємство.

Численні емпіричні дослідження європейських вчених показали, що постачальники інноваційних технологій роблять значний внесок в інноваційну діяльність підприємств. Це стосується технічних розробок, які відносяться до ключових технологій: інформаційної й комунікаційної, біотехнології та проявляються шляхом придбання підприємствами нового устаткування й техніки, використанням нових інгредієнтів у виробництві товарів, що розроблені інноваційними компаніями [9, с. 11].

Під «інновацією продуктів» будемо розуміти нові продукти, які будуть використовуватися споживачами. Тобто нові продукти визначаються не лише змінними їх властивостями, але й повинні обов'язково бути представлені на ринку. Під «інновацією процесів» розуміють нові комбінації технологічних, організаційних та людських факторів виробництва з метою реалізації зниження витрат у процесі виробництва або впровадження нових технологій з метою виробництва нової продукції. Інновації у вигляді нових продуктів, методів або послуг є важливим інструментом для будівельних підприємств для того, щоб вирізнятися між конкурентами і задовольняти очікування споживачів.

Сучасне глобальне підприємницьке середовище вимагає наступних інноваційних процесів: підвищення пріоритетної ролі спеціалізації та кооперування виробництва продукції, високих технологій, нових видів сировини; суттєве випередження виробництва науково-технічних знань у зв'язку з істотними змінами в міжнародному поділі праці, торгівлі ліцензіями, ноу-хау та науковою інформацією.

Інновація залежить від двох умов: інтелектуального потенціалу людини і її здібностей збирати, накопичувати й переробляти зростаючі потоки інформації. Генерація знання розглядається як його творення шляхом переробки інформації на основі загальновідомого знання. Джерелом генерації нового знання виступає інтелектуальна активність людини. Знання відтворюється в інноваційній діяльності. Структура інноваційного виробництва складається з руху двох типів факторів виробництва: уречевлених та не уречевлених, які виступають основою визнання інноваційного потенціалу.

Поглиблення трансформаційних перетворень ставить перед підприємствами такі завдання: визначення пріоритетів розвитку з урахуванням наявних ресурсів; забезпечення динаміки економічного зростання; сприяння інноваційному розвитку виробництва й обґрунтування методології подальшого розвитку. Їх реалізація вимагає концептуального теоретико-практичного обґрунтування можливостей та доцільності інноваційного розвитку, розробки адекватної сучасної парадигми управління, що здатна здійснювати адаптацію підприємств до нових умов функціонування. Концептуальна схема формування і реалізації інноваційної складової стратегії умовах зростання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу відображена на рис. 1.

Інноваційна складова стратегії умовах зростання корпоративної соціальної відповідальності будівельних підприємств об'єднує фундаментальні та прикладні дослідження; дослідно-конструкторські та технологічні розробки; випробування та промислове освоєння нововведень.

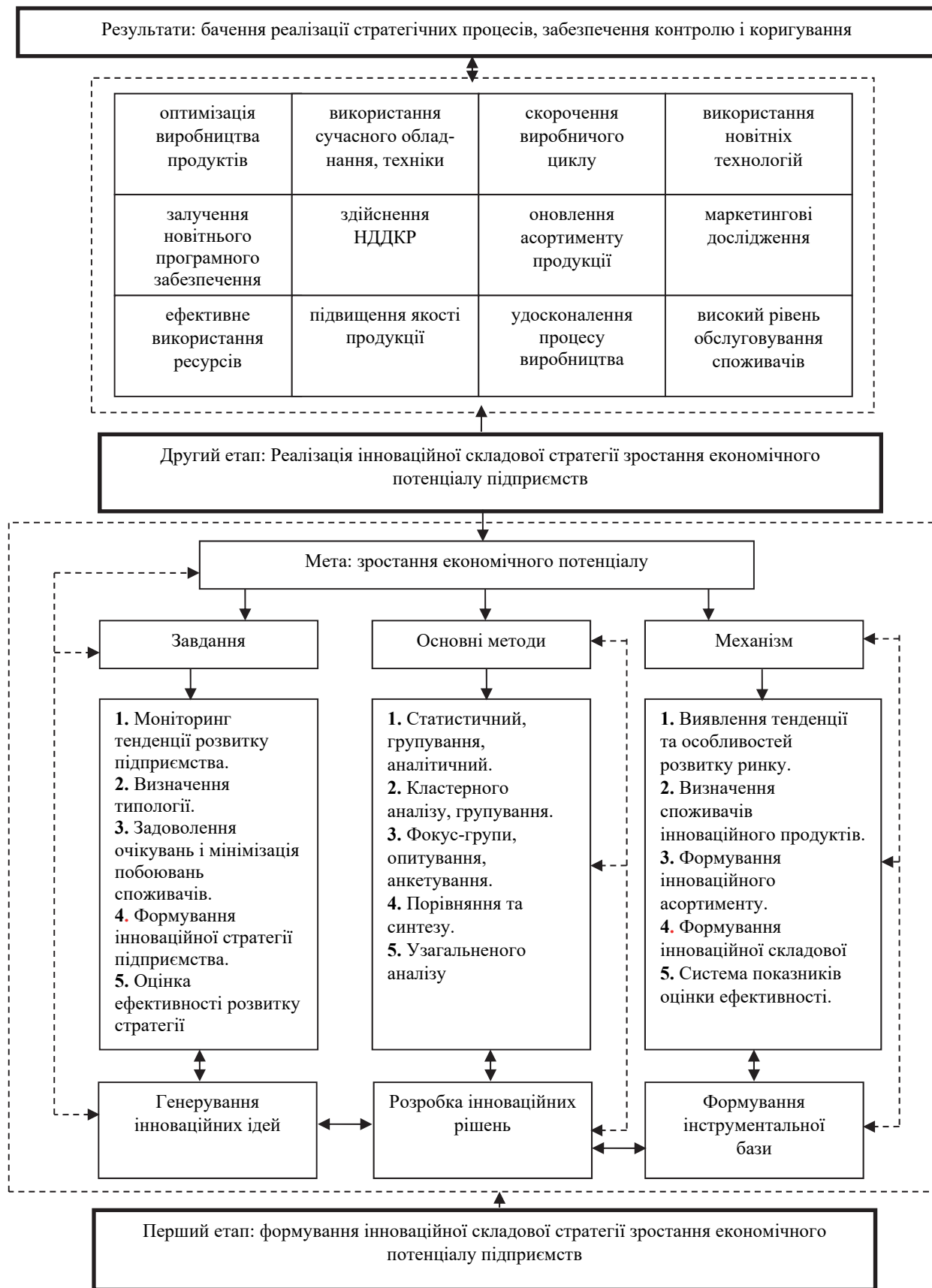

Рис. 1. Концептуальна схема формування і реалізації інноваційної складової стратегії зростання економічного потенціалу підприємств (*розроблено автором на основі [2–7])

Реалізація цих розробок повинна базуватися на засадах стратегічного управління інноваціями, яке передбачає обґрунтування стратегічних завдань інноваційного розвитку будівельних підприємств, оцінку можливостей та ресурсів для їх вирішення, аналіз стану розвитку науково-інноваційної сфери й організаційних структур, обґрунтування чинників, які істотно впливають на результати інноваційної діяльності підприємства. Основою ефективної інноваційної діяльності є прогнозування потреби в певних інноваціях, на основі яких розробляються принципово нові прогресивні технології, здійснюється випуск високотехнологічної продукції, розробка прогресивних організаційних і управлінських рішень (табл. 1).

Таблиця 1

Розробка та реалізація інноваційної стратегії інноваційного розвитку в умовах зростання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу

Етапи стратегічного планування	Стратегія зростання економічного потенціалу на основі розробки нової продукції	
	Дослідження та розробка	Реалізація
Мета	Відкриття нових наукових концепцій та закономірностей розвитку підприємства	Використання отриманих інноваційних знань для розробки нової продукції
Розподіл робіт	Індивідуальна та колективна розробка проектів	Здійснюється розподіл завдань, оцінка та контроль їх виконання
Відбір та контроль	Інноваційні проекти відбираються з метою забезпечення своєчасної їх зміни та пріоритету	Контроль здійснюється регулярно для досягнення цілей у визначені терміни та у встановлених межах витрат
Керівництво стратегічним розвитком	Здатність здійснювати компетентну оцінку результатів реалізації стратегії	Дотримання встановлених термінів завершення розробки та своєчасний вихід на ринок з новою продукцією
Стимулювання новаторства	Розв'язання наукових проблем з метою досягнення переваг на ринку нової продукції	Кадрові зміни. мотивація персоналу

* Систематизовано автором

Будівельні підприємства повинні створювати нові форми науково-виробничої діяльності, які можуть забезпечувати технологічні зміни та реалізувати умови для прискорення інноваційних процесів, що повинні стати одним із найважливіших напрямків стратегії зростання потенціалу будівельних підприємств. На основі аналізу існуючих наукових поглядів можна запропонувати такі етапи розробки й реалізації стратегії підприємства в умовах зростання соціальної відповідальності бізнесу:

1. Визначення місії та системи стратегічних цілей.
2. Оцінка економічного потенціалу та підприємницького середовища будівельних підприємств.
3. Визначення пріоритетних напрямків розвитку будівельних підприємств.
4. Вибір стратегії зростання економічного потенціалу будівельних підприємств.
5. Реалізація стратегії зростання економічного потенціалу будівельних підприємств.
6. Оцінка ефективності впровадження стратегії зростання інноваційного розвитку будівельних підприємств.

Формування інноваційної складової стратегії будівельних підприємств забезпечує можливість врахування майбутніх завдань, розгляд діяльності будівельних підприємств як безперервного процесу, в якому поточні дії пов'язані з майбутніми, управління не тільки короткостроковими, а й довгостроковими цілями розвитку; визначення основних потреб ринку; реагування на зміни підприємницького середовища.

Необхідно зазначити, що в Україні відсутні методичні розробки щодо оцінювання сучасних технологій, які використовуються на будівельних підприємствах. Як правило, точкою відліку виступає краща вітчизняна технологія, яка розроблена або вже застосовується у виробництві, чи кращі зарубіжні зразки. Такий експериментний висновок, як правило, спроможні підготувати висококваліфіковані фахівці спеціалізованих науково-дослідних і проектно-конструкторських установ, що ознайомлені з передовими технологіями, які використовуються на підприємствах за кордоном.

Важливою складовою формування інноваційної стратегії будівельних підприємств в умовах зростання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу є управління змінами на підприємстві,

що включає: здійснення стратегічної діагностики, мобілізацію керівників підприємства на підтримку змін, планування процесу змін, запобігання конфліктами між стратегічною й поточною діяльністю будівельних підприємств, прийняття стратегічних рішень, управління інноваційним виробничим процесом, розробку та впровадження стратегії інноваційного розвитку будівельних підприємств, здійснення оперативної і стратегічної системи управління будівельних підприємств.

У процесі формування стратегії зростання економічного потенціалу будівельних підприємств слід використовувати систему показників, які характеризують застосування досягнень науково-технічного прогресу на підприємстві і відбивають окремі їхні характеристики. Включаються показники оцінки ресурсів, витрати на інновації, чисельність зайнятих в інноваційній сфері, вартість розширеного відтворення основних засобів, результати інноваційної діяльності, в тому числі і кількість винаходів та відкриттів, економічний ефект від впровадження інновацій.

Одночасне врахування системи усіх показників вимагає різних методичних підходів до їх оцінки. Це передбачає необхідність визначення критеріїв оцінки організаційно-технічного рівня НДДКР, які повинні враховувати досягнутий рівень, темпи розвитку будівельних підприємств та визначати ступінь їх впливу з використанням економіко-математичних методів. На сучасному етапі розвитку для будівельних підприємств постала нагальна потреба в інвестуванні інформаційних технологій, ресурсного, технологічного, програмного забезпечення; максимальному використанні значного потенціалу росту; пріоритетному розвитку ринків та інфраструктури.

Формування об'єктивних передумов зростання інноваційного розвитку умовах зростання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу неможливе без реального інвестування, поповнення основного капіталу, реструктуризації всієї фінансово-інвестиційної сфери та створення сприятливого інвестиційного клімату як важливої конкурентної переваги подальшого економічного та інноваційного розвитку.

Висновки. Розвиток інноваційної стратегії будівельних підприємств в умовах зростання корпоративної соціальної відповідальності бізнесу — це єдиний можливий шлях підтримання високої динаміки зростання та зміцнення позицій підприємства в умовах вичерпання природних ресурсів і посилення міжнародної конкуренції. За нинішніх умов визначним чинником економічного зростання будівельного підприємства виступає активна реалізація інноваційної складової, що повинна знайти своє продовження на вищому рівні функціонування підприємства та полягає у розширенні випуску продукції з інноваційними характеристиками та зміцненні конкурентоспроможності на вітчизняному та зарубіжних ринках. Його ефективність забезпечується за рахунок дотримання низки запропонованих принципів, зміст яких повинен відповідати методам переходу виробництва на випуск нових продуктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Феєр О. В., Хаустова К. М., Густі С. М. Стратегічне управління підприємством в умовах воєнного стану. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 4. С. 90–97. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.4.90.97>.
2. Стан інновацій в Україні під час війни. URL: https://www.slideshare.net/APPAU_Ukraine/ss-258071994
3. Хачатрян В.В., Стратійчук В.М. Оцінка соціальної відповідальності як основа інноваційного розвитку сучасного підприємства. *Modern Engineering and Innovative Technologies*. 2022. № 2(21–02). С. 53–58.
4. Про інноваційну діяльність: Закон України від 2002, № 36, ст.266. Відомості Верховної Ради України. Документ 40-IV, від 31.03.2023, підстава — 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
5. 1. Єрешко Ю. О., Крейдич І. М. Ключовий інноваційний ресурс сталого розвитку. *Економічний вісник НТТУ «КПІ»*, 2021. № 18.
6. Волинець У. А. Економічні засади регулювання соціально відповідальної діяльності суб'єктів економіки в Україні [Текст] : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Рівне, 2016.
7. Лапко О.О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання. — К.: ІЕП НАНУ, 2009. 254 с.
8. Антонюк Л.Л., Поручник А.М., Савлук В.С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізація: Монографія. К.: КНЕУ, 2013. 394 с.
9. Traill, W. B.; Meulenbergh, M., 2002: Innovation in food industry. *Agribusiness* 1, Nr. 18, Nr. 1, S. 1–21.

REFERENCE

1. Feer O. V., Khaustova K. M., Gusti S. M. Strategic management of an enterprise under martial law. *Innovation and Sustainability*. 2023. No. 4. P. 90–97. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.4.90.97>.
2. The state of innovation in Ukraine during the war. URL: https://www.slideshare.net/APPAU_Ukraine/ss-258071994
3. Khachatryan V. V., Stratiychuk V. M. Assessment of social responsibility as the basis of innovative development of a modern enterprise. *Modern Engineering and Innovative Technologies*. 2022. No. 2(21–02). P. 53–58.
4. On innovative activity: Law of Ukraine of 2002, No. 36, Art. 266. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. Document 40-IV, dated 03/31/2023, basis — 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
5. I. Yeresenko Yu. O., Kreydich I. M. Key innovation resource of sustainable development. *Economic Bulletin of NTU «KPI»*, 2021. No. 18.
6. Volynets U. A. Economic principles of regulation of socially responsible activity of economic entities in Ukraine [Text]: dissertation ... candidate of economic sciences: 08.00.03 / Rivne, 2016.
7. Lapko O.O. Innovative activity in the system of state regulation. — Kyiv: IEP NASU, 2009. 254p.
8. Antonyuk L.L., Poruchyn A.M., Savluk V.S. Innovations: theory, development mechanism and commercialization: Monograph. Kyiv: KNEU, 2013. 394p.
9. Traill, W. B.; Meulenberg. M., 2002: Innovation in food industry. *Agribusiness* 1, No. 18, No. 1, S. 1–21.

Gudz Yu. F., Vinnyk K.S. FEATURES OF THE FORMATION OF AN INNOVATIVE MANAGEMENT STRATEGY FOR CONSTRUCTION ENTERPRISES

The features of the formation of an innovative strategy for managing construction enterprises in modern conditions are considered. The article reflects the theoretical provisions and methodological foundations of the formation and implementation of the innovative component of the development strategy for construction enterprises, which will contribute to the growth of the economic potential of enterprises and efficiency. A conceptual scheme for the formation and implementation of the innovative component of the management strategy for construction enterprises in the context of the growth of social responsibility of business is developed.

It has been proven that the formation of objective prerequisites for the growth of innovative development of construction enterprises in modern conditions is impossible without real investment, replenishment of fixed capital, restructuring of the entire financial and investment sphere, and the creation of a favorable investment climate as an important competitive advantage for the further economic and innovative development of construction enterprises.

It is proposed that from the perspective of a comprehensive approach, innovation should be considered as a continuous complex process of creation, dissemination, and use of innovation; as a new phenomenon, innovation within any system; an object introduced into production as a result of scientific research or a discovery made, qualitatively different from the previous analogue, which contributes to the development and increase in the efficiency of innovative activity.

Keywords: construction enterprises, strategy formation, enterprise management, innovative component, growth strategy, economic potential, innovation management.